

**ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร**
**THE STUDY OF PSYCHO-SOCIAL FACTORS EFFECTED TO CREATIVE
THINKING OF STUDENTS SECOND-LEVEL IN SCHOOL OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION**

วราวุธ มัสพันธ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อทำนายความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม และ แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้การหาค่าที่สัมพันธ์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.80

คำสำคัญ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การสนับสนุนทางสังคม, การอบรมเลี้ยงดู, ความคิดสร้างสรรค์

Abstract

The purpose of this research was to study the relationship between achievement motivation, learning achievement, social support, child rearing practices and creative thinking abilities in order to predict creativity.

Four hundred second-level students in the academic year 2012 in schools under Bangkok Metropolitan Administration were selected through stratified sampling to be the survey respondents. The research instruments involved a creative thinking test and questionnaires on achievement motivation, learning achievement, social support and child-rearing practices. The statistical procedures for analyzing the data were t-test, Pearson product moment correlation and the multiple regression analysis.

The study revealed that achievement motivation, learning achievement, school support, family support, peer support, supportive child-rearing and reasonable parenting were positively correlated with students' creative thinking abilities at the .01 level significantly while tightly controlled upbringing was not significantly contributed to creative thinking. A combination of school support and achievement motivation variables explained 10.80% of the variance in creative thinking.

Keywords Achievement Motivation, Learning Achievement, Social Support, Child Rearing, Creative Thinking

ภูมิหลัง

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางการคิดระดับสูง และเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ กล่าวคือ ประเทศชาติใดก็ตามที่แสวงหา พัฒนา และดัดศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของทรัพยากรคนในประเทศออกมาใช้ประโยชน์ได้มากเท่าไรก็ยังมีโอกาสพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้มาก และพบว่าบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถสร้างสรรค์ตนเองและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสมพึงพอใจและมีชีวิตที่เป็นสุขได้ จากแรงดลใจ จินตนาการที่ควบคู่กับความอดสาหะบากบั่นอย่างเต็มกำลังความสามารถก็จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 1)

โดยความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางสมองของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของความสามารถในการคิดได้อย่างหลากหลาย มีความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์มีจินตนาการ มีการแสดงออกทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพโดยจะนำไปสู่การคิดแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลก

ใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ด้านการยืดหยุ่นในการคิด ด้านการคิดริเริ่ม และด้านการละเอียดลออในการคิด ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นั้นจะพัฒนาให้เจริญงอกงามได้โดยที่ได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องกันมาตั้งแต่เยาว์วัย เริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว จากบิดามารดา และเมื่อเด็กเริ่มศึกษาในโรงเรียน ครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กพร้อม ๆ กับอบรมเลี้ยงดูให้เป็นพลเมืองดี มีบุคลิกภาพที่ดี และสามารถหาความรู้มาปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากขึ้น การดำเนินชีวิตร่วมในสังคมกับผู้อื่นจะเป็นไปด้วยความราบรื่น (เจษฎา ศุภางคเสน. 2530: 4) ซึ่งจากการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยที่ผ่านมาอธิบายว่าหากจะฝึกพัฒนาเด็กให้เป็นผู้ที่ความคิดสร้างสรรค์ควรมีการนำความคิดสร้างสรรค์ไปสอดแทรกในรายวิชาต่าง ๆ และพบว่า ลักษณะของครูผู้สอน บรรยากาศในชั้นเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เซวาน์ปัญญา และเซวาน์อารมณ์ล้วนส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ (เบญจพร อยู่เจริญ. 2551: 1) อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กยังมีอีกหลายประการ ซึ่ง โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้อธิบายว่า จิตสร้างสรรค์ (Creative Mind) เกิดจากปฏิสัมพันธ์ของ 3 ปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ ประการที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในวิทยาการเฉพาะด้าน โดยการฝึกฝนพัฒนาผลงานอยู่เสมอ ประการที่ 2 วัฒนธรรมการทำงานของบุคคลที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ และ ประการที่ 3 พื้นที่สร้างสรรค์ทางสังคมที่สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นจะต้องได้รับการปฏิสัมพันธ์ทั้งทางด้านจิตและสังคมควบคู่กันอย่างเหมาะสม (Gardner. 2006: 80-81)

ด้านปัจจัยทางจิต ไรท์ (จรินทิพย์ ศรีทับทิมพ์. 2551: 48; อ้างอิงจาก Wright. 1998: 239) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความสามารถทางด้านสร้างสรรค์สูงกว่าค่าเฉลี่ย และมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เช่น ความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความฉลาดทางด้านอารมณ์ เป็นต้น นอกจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ด้วย โดยงานวิจัยของ ปาริฉัตร อ้นประเสริฐ (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเซวาน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่าเซวาน์ปัญญา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ปัจจัยทางจิตแล้วยังมีปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ดังเช่น พรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ และผลการวิจัยยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่เด็กต้องพบตั้งแต่เกิด เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาชีวิต และมี

อิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุกๆ ชีวิต การอบรมเลี้ยงดูช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ระเบียบต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างพฤติกรรมของบุคคลช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเรวดี นามทองดี (2555) พบว่าการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ร้อยละ 76.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างไร โดยศึกษากับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อายุ 9-12 ปี ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากตามทฤษฎีของอีริกสัน (Erik Erikson) ได้อธิบายว่าช่วงอายุ 6-12 ปีหรือช่วงวัยเด็กตอนปลายเป็นระยะที่เด็กมีความเจริญเติบโต เป็นวัยเรียน และมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งแวดล้อม การเสาะแสวงหาสิ่งต่างๆ ทำให้เด็กมีประสบการณ์กับสิ่งใหม่ ๆ รอบตัวเขามากขึ้น เมื่อเขาคิดว่าสิ่งใดที่เขาต้องการเขาจะต้องแสวงหาให้ได้ตามความปรารถนา เนื่องจากในวัยที่ผ่านมาเขาไม่สามารถทำกิจกรรมหลายอย่างได้ เพราะมีผู้ใหญ่คอยบังคับควบคุม เด็กในวัยนี้ต้องการแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหา เพื่อแสดงความเป็นผู้ใหญ่ จุดสำคัญของพัฒนาการระยะนี้ คือ การได้แสดงออกว่าเขามีความคิด และมีความสามารถเหมือนผู้ใหญ่คนอื่นๆ เช่นกัน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน คือ ด้านการคล่องแคล่วในการคิด ด้านการยืดหยุ่นในการคิด และด้านการคิดริเริ่ม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์
4. เพื่อทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยใช้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์

4. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนมีความสัมพันธ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์

6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็กนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 ในพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2554 แบ่งเป็น สถานศึกษาระดับเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 360 คน สถานศึกษาระดับกลาง มีนักเรียน ตั้งแต่ 361-720 คน และ สถานศึกษาระดับใหญ่ มีนักเรียน ตั้งแต่ 721 คนขึ้นไป โดยขนาดเล็กมีจำนวน 188โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 153 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 91 โรงเรียน และได้คัดเลือกโรงเรียนในแต่ละขนาดโดยการจับฉลากเลือกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดละ 1 โรงเรียน รวมจำนวน 3 โรงเรียน โดยผลที่ได้แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ระดับเล็ก ตามลำดับ คือ โรงเรียนวัดไผ่เงินโชตนาราม โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม และโรงเรียนวัดปริวาส ต่อมาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามสัดส่วนของขนาดของโรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ แบ่งเป็นนักเรียนชาย 125 คน นักเรียนหญิง 125 คน รวมเป็น 250 คน โรงเรียนขนาดกลาง แบ่งเป็นนักเรียนชาย 100 คน นักเรียนหญิง 100 คน รวมเป็น 200 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งเป็นนักเรียนชาย 25 คน นักเรียนหญิง 25 คน รวมเป็น 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจาก สุมาลี ชำอิน (2554) วัดระดับความคิดสร้างสรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดริเริ่ม มาสร้างเป็นแบบวัดอัตโนมัติให้เขียนตอบ มี 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคล่องแคล่วในการคิด ตอนที่กำหนดข้อความมาให้ และขีดเส้นใต้คำที่ต้องการให้คิดไว้ และให้นักเรียนบอกถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคำที่ขีดเส้นใต้ให้ได้มากที่สุด在规定时间内 ตอนที่ 2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ด้านความยืดหยุ่นในการคิด ตอนที่กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ แล้วให้นักเรียนคาดคะเนถึงสิ่งทีบุคคลในสถานการณ์จะกระทำ โดยให้บอกมาให้ได้หลายมุมมากที่สุด在规定时间内 ตอนที่ 3 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์

ด้านความคิดริเริ่ม ตอนนี้นำกำหนดสภาพปัญหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่แปลกใหม่และคิดไม่ซ้ำกับคนอื่นให้มากที่สุดในเวลาที่กำหนด แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม วัดการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ในด้านอารมณ์ ด้านคุณค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัสดุสิ่งของและบริการ และด้านเครือข่ายสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงจาก ประณต เค้าฉิม (2549) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงจากศิริอร นพกิจ (2545) ประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดู 3 ชนิด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม จำนวน 30 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันโดยนักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนชายในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ยกเว้นด้านความคล่องแคล่วในการคิดนั้นนักเรียนหญิงและนักเรียนชายไม่มีความแตกต่างกัน และจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีระดับแรงจูงใจในระดับปานกลาง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

4. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือถ้านักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

6. ผลการวิเคราะห์หัตถดอยพหุคูณในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อวัดสมมติฐานที่ 6 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก” ปรากฏว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานบางส่วน โดยหากแยกตามเพศปรากฏว่าในเพศชาย การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 10.40 ส่วนในเพศหญิง ปรากฏว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 8.80

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ} \quad Y = 3.319 + 0.448 X_1 + 0.345 X_2$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้} \quad Z_r = 0.260 Z_1 + 0.124 Z_2$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย อภิปรายผลตามสมมติฐานดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า “นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันแยกตามเพศ” ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงวัยเด็กจะยังมีการพัฒนารูปแบบความคิดสร้างสรรค์โดยการเล่นเกม เล่นเลียนแบบสมมติตามจินตนาการ ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในเด็กหญิงจะมีกิจกรรมดังกล่าวมากกว่าเด็กชาย ซึ่งจะส่งผลทำให้เพศหญิงมีระดับความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเพศชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล กงวิไล และคนอื่น ๆ (2540) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ในเด็กที่อายุ 10-12 ปี ในโรงเรียนเซนต์จอห์น และ โรงเรียนสตรีเซนต์จอห์น จำนวน 400 คน พบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบารานและเออร์โดกัน (Baran; & Erdogan. 2011) ซึ่งพบว่า ระดับความคิดสร้างสรรค์มีความแตกต่างกันระหว่างเพศ อย่างมีนัยทางสถิติที่ .01 โดยเพศหญิงมีระดับความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเพศชาย

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยปกติแล้วจะมีลักษณะที่มีความกล้าเสี่ยง ต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดี ต้องการความเป็นอิสระในการกระทำในสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความต้องการแปลกแตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ในด้านการมีความคิดริเริ่ม การสร้างความคิดแปลกใหม่ซึ่งไม่ซ้ำกับความคิดของบุคคลอื่น อีกทั้ง ลักษณะดังกล่าวยังสอดคล้องกับการทำให้บุคคลมีความคิดคล่องแคล่วและยืดหยุ่น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะมีความต้องการอิสระในการคิดและการกระทำสูงเช่นกัน ดังงานวิจัยของ อัล-โครซี และ เทอร์คิ (Al-Qaisy; & Turki. 2011) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในเมืองอัมมันจำนวน 800 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สันอยู่ที่ .70

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองอย่างหนึ่งดังเช่น ทฤษฎีพหุปัญญาของกิลฟอร์ด(J.P. Guilford)ที่กล่าวถึงความคิดแบบเอนกอนันต์ (Divergent Thinking) หรือทฤษฎีเชาวน์ปัญญาสามองค์ประกอบของสเตอร์นเบิร์ก (Sternberg Triarchic of Intelligence) ที่ได้อธิบายว่า เชาวน์ปัญญาด้านประสบการณ์ (Experiential Intelligence) ซึ่งเป็นเชาวน์ปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ แสดงว่าความสามารถทางสมองมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากความสามารถทางสมองเช่นกัน ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงมีความสัมพันธ์ความคิดสร้างสรรค์ ดังงานวิจัยของ เก็ตเซล และ แจคสัน (Getzels; & Jackson. 1962) พบว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า 0.71 และมีนัยสำคัญทางสถิติ และมุฮัมหมัด นาดีม อันวาร และคณะ (Muhammad Nadeem Anwar; & et al. 2012) ศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ลัดดา อุตสาหะ (2519) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 100 คน ผลปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์ในด้านความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยของปาริฉัตร อันประเสริฐ (2543)

ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 474 คนที่ได้มาจากการสุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบวัดเชาวน์ปัญญาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าเชาวน์ปัญญาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .587, .316 และ .243 ตามลำดับ

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน กับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ว่า “การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้อย่างเต็มที่นั้นต้องได้รับการสนับสนุนทางสังคม อย่างเหมาะสม ดังงานวิจัยของสมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ (2537) ได้สรุปว่าผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของเด็กตามวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เจริญงอกงามอย่างต่อเนื่องพร้อมกันไป ถ้าเด็กไม่ได้รับการกระตุ้นที่ดีแล้ว ลักษณะความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิดก็จะไม่เจริญงอกงามอีกต่อไป นอกจากนั้นแล้วการส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน และพฤติกรรมการสอนของครู ยังมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย ห้องเรียนที่มีบรรยากาศในการเรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนมีการเสริมแรง กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความสามารถ ให้ความรักความอบอุ่น เป็นกันเองกับนักเรียน มีแนวโน้มที่จะทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงไปด้วย ซึ่งสมิธ (กรมวิชาการ. 2534: 24-26; อ้างอิงจาก Smith. 1972) ได้กล่าวว่าบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับ และกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม กับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5

ที่ตั้งไว้ว่า “การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์” แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์แต่มีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์ทางลบ จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนสูง และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลนั้นเป็นการส่งเสริมในอิสระทางการคิด อิสระทางการกระทำ และอิสระในการแสดงออก ดังนั้น เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุนสูง และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสูงจะช่วยให้เด็กมีระดับความคิดสร้างสรรค์สูงไปด้วย แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมนั้นเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่อาจปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ ดังงานวิจัยของพรเพ็ญ ชัยมงคล (2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 514 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ และผลการวิจัยยังพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดสร้างสรรค์

6. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้นในการทำนายความคิดสร้างสรรค์ ในกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานที่ 6 บางส่วนที่ตั้งไว้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดู สามารถทำนายความคิดสร้างสรรค์ในเด็ก ” ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำนายความคิดสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กในช่วงของวัยที่กำลังศึกษานั้นมีความสนใจและใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อม และมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ดังนั้นการที่เด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ไปในทิศทางใด การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนจะมีส่วนช่วยในด้านกิจกรรมการแสดงออกต่าง ๆ ของเด็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนาพร ระเบียบทุกซ์ (2545: 17-18) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตรงกับ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับทอเรนซ์ (อารี พันธุ์ณี. 2546: 91-92; อ้างอิงจาก Torrance. 1959: Unpage) ที่ว่า “การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้น ต้องใช้เวลา ควรให้มีการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการของตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ค้นคว้าอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ” ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ลดการอธิบายและบรรยายลงบ้าง เพื่อให้นักเรียนมีส่วนริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองมาก” รวมทั้งยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อัล-ไควซี และ เทอร์คิ (Al-Qaisy; & Turki.2011) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในเมืองอัมมันจำนวน 800 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดสร้างสรรค์ โดยพบว่ามีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ .70 และมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. จากตัวแปรทำนายความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกันทำนายความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โรงเรียนควรจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่สามารถนำไปฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์เช่น ฝึกเสนอแนะความคิดเห็นและแนวทางการแก้ไขหลายแนวทาง ฝึกการทำกิจกรรมวิเคราะห์มุมมองข้อเสนอของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และฝึกเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้อื่น รวมถึงการกระตุ้นให้เด็กสร้างเป้าหมายในชีวิต และเสริมสร้างกำลังใจเพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น และภาคภูมิใจ

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์การเลี้ยงดูแบบสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการส่งเสริมให้ พ่อแม่และผู้ปกครอง เลี้ยงดูลูกด้วยความรัก ความสัมพันธ์ที่ดี ให้ลูกได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ และให้ความอบอุ่นกับเด็ก เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนในระดับชั้นการศึกษาช่วงชั้นอื่น และศึกษาความคิดสร้างสรรค์แยกย่อยลงไปในด้านให้มากขึ้น

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ 2 ตัว คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 10.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีตัวแปรอื่นที่จะสามารถพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ได้อีก เช่นด้านนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพของนักเรียน เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยบูรณาการไปกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2534). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัด ประเมินผล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรินทร์ทิพย์ ศรีทับทิม. (2551). **การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และทักษะปฏิบัติการวาดภาพ ระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีชินเนคติกส์กับที่ เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม**. ปรินญานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการการเรียนรู้). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- เจษฎา ศุภางคเสน. (2530). **การศึกษาความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจพร อยู่เจริญ. (2551). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนและปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประณต คำฉิม. (2549). **ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนรู้และสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปาริฉัตร อ้นประเสริฐ. (2543). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเชาวน์ ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรเพ็ญ ชัยมงคล. (2537). **ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะความเป็น ผู้นำและอัตมโนทัศน์ กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- เรวดี นามทองดี. (2555). การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดา อุตสาหะ. (2519). ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ศิริอร นพกิจ. (2545). เอกลักษณ์แห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2537). เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมาลี ขำอิน. (2554). ผลของการฝึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพของเดอ โบโนควบคู่กับการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่า ศาบาแดง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถพร กงวิไล และคณะ. (2540). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอันเป็นผลมาจากการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.stjohn.ac.th/University/research/researcho18.html>
- อารี พันธุ์มี. (2546). จิตวิทยาการสร้างสรรค้การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไยโหม.
- Al-Qaisy; & Turki. (2011). Adolescents Creativity, Self-Concept and Achievement Motivation. **British Journal of Arts and Social Sciences**. 2(2): 88-101. Anwar,Muhammad

- Nadeem., Muhammad Aness., Asma Knizar., Muhammad Naseer; & GulamMuhammad. (2012). **Relationship of Creative Thinking with the Academic Achievements of Secondary School Students.** Sargodha: University of Sargodha.
- Baran; & Erdogan. (2011). **A Study on the Relationship between Six-Year-Old Children's Creativity and Mathematical Ability.** Ankara Turkey. Department of Child Development Faculty of Health Sciences Ankara University.
- Bernard, L. C.; & Krupat, E. (1994). **Health psychology: Biopsychosocial Factors in Health and Illness.** New York: Harcourt Brace.
- Gardner,Howard. (2006) . **The Science of Multiple Intelligences Theory : A Response to Lynn Waterhouse.** Cambridge: Graduate School of Education Harvard University.
- Getzels, J. W. & Jackson, P. J. (1962). **Creativity and Intelligence: Explorations with Gifted Students.** New York: John Wiley and Sons.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education.** 3rd ed. New York: McGraw-Hill.